

Structural relationships model of self-harming behaviors and suicidal tendency based on dark traits of personality: the mediating role of self-conscious emotions in naval soldiers of the army

Ayyub Sabbah¹ | Zohreh Manouchehri^{2*}

Research Paper

Received:
2025/02/14
Revised:
2025/03/29
Accepted:
2025/04/25
Published:
2025/09/03

ISSN: 2588-5162
E-ISSN: 2645-517X

Abstract

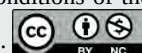
The aim of the present study was to investigate the structural relationship pattern of self-harming behaviors and suicidal tendencies based on dark personality traits: the mediating role of conscious emotions in Navy soldiers. The population of this study included all Navy soldiers who were serving in the military service in 2023-2024; from this population, 228 soldiers were selected using convenience sampling and data were collected using self-harming behaviors (ISAS), suicidal tendencies (MAST), dark personality traits (DDS), and self-conscious emotions (TOSCA-3) questionnaires and then analyzed using SPSS-25 and AMOS software and whit correlation and path analysis statistical methods. the findings showed that the direct effect of narcissism on self-harming behaviors and machiavellianism on suicidal tendencies, and the direct path of guilt on self-harming behaviors and shame on suicidal tendencies, as well as the direct path of machiavellianism on guilt and psychopathy on shame and guilt, was significant ($P < 0.05$); however, the direct path of narcissism on shame was not significant ($P > 0.05$). in addition, the mediating role of guilt from the path of machiavellianism and from the path of psychopathy to self-harming behaviors and the mediating role of shame from the path of psychopathy and from the path of narcissism to suicidal tendencies significant ($P < 0.05$). according to the findings, it is felt that serious measures should be taken for the purpose of regular psychological assessment and early identification of dark personality traits and the implementation of effective preventive and therapeutic programs with the aim of managing emotions such as shame and guilt by soldiers.

Keywords: self-harming behaviors, suicidal tendencies, dark personality traits, self-conscious emotions.

DOR: 20.1001.1.25885162.1404.16.1.3.2

1. Corresponding Author: MA of Family Counseling, Department Counseling , Faculty of Humanities and Social Sciences, Ardakan University, Ardakan, Iran. sabbah.counselor@gmail.com
2. MA of Clinical Psychology, Department of Clinical Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Bushehr Branch, Bushehr, Iran.

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution Non-Commercial (CC-BY-NC) license.

سال شانزدهم
بهار ۱۴۰۴
صص: ۸۱-۴۷

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۱۱/۲۶

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۴/۰۱/۰۹

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۲/۰۵

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۰۶/۱۲

شاپا چاپی: ۵۱۶۲-۲۵۸۸
الکترونیکی: ۵۱۷-۲۶۴۵

DOR: 20.1001.1.25885162.1404.16.1.3.2

الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت: نقش میانجی عواطف خودآگاه در سربازان نیروی دریایی ارتش

ID ۲

ID ۱

ایوب صباغ | زهره منوچهری

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت: نقش میانجی عواطف خودآگاه در سربازان نیروی دریایی ارتش، بود. جامعه این پژوهش شامل تمامی سربازان نیروی دریایی ارتش که در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به گذراندن دوران خدمت سربازی خود بودند؛ از بین این جامعه، ۲۲۸ سرباز به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه، رفتارهای خود آسیب‌رسان (کلونسکی و گلن، ۲۰۰۹)، گرایش به خودکشی (اورباخ و همکاران، ۱۹۸۱)، صفات تاریک شخصیت (جانسون و وبستر، ۲۰۱۰) و عاطفه خودآگاه (تانگنی و همکاران، ۲۰۰۲)، جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-25 و AMOS و با روش آماری همبستگی و تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد، اثر مستقیم صفت خودشیفتگی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان و صفت ماکیاوولگرایی بر گرایش به خودکشی و مسیر مستقیم احساس گناه بر رفتارهای خود آسیب‌رسان و احساس شرم بر گرایش به خودکشی و همچنین، مسیر مستقیم صفت ماکیاوولگرایی بر احساس گناه و صفت سایکوپاتی بر احساس شرم و گناه معنی‌دار است ($P < 0.05$)؛ اما، مسیر مستقیم صفت خودشیفتگی بر احساس شرم معنی‌دار نیست ($P > 0.05$). علاوه بر این، نقش میانجی احساس گناه از مسیر صفت ماکیاوولگرایی و صفت سایکوپاتی به رفتارهای خود آسیب‌رسان و نقش میانجی احساس شرم از مسیر صفت سایکوپاتی و صفت خودشیفتگی به گرایش به خودکشی معنی‌دار است ($P < 0.05$). باتوجه به یافته‌ها، اتخاذ تدابیری جدی به‌منظور ارزیابی روان‌شناختی منظم و شناسایی زودهنگام صفات تاریک شخصیت و پیاده‌سازی برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی مؤثر، باهدف مدیریت عواطفی مانند شرم و گناه توسط سربازان، احساس می‌شود.

کلیدواژه‌ها: رفتاری خود آسیب‌رسان، گرایش به خودکشی، صفات تاریک شخصیت، عواطف خودآگاه

۱. نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه اردکان، اردکان، ایران.
sabbah.counselor@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، بوشهر، ایران.

این مقاله یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت شرایط و ضوابط مجوز (CC BY-NC) Creative Commons Attribution Non-Commercial

Commercial

توزیع شده است.

مقدمه

سربازان بخشی از بدنه اصلی نیروهای نظامی هستند که برای ایجاد و حفظ امنیت در کشور و نظم اجتماعی مدتی را در اختیار نیروهای مسلح قرار می‌گیرند (خدری و دباغی، ۱۳۹۳). این نیروها در مدت خدمت سربازی تحت فشارهای روانی و استرس‌های متعدد قرار دارند که می‌تواند بر سلامت روانی آن‌ها تأثیر بگذارد؛ و زمینه را برای ایجاد رفتارهای پرخطر در آن‌ها فراهم کند (نعمت‌شاهی و همکاران، ۱۴۰۱).

یکی از رفتارهای پرخطری که ممکن است برخی از سربازان برای کاهش اضطراب، استرس و تحمل کردن شرایط سخت دوره سربازی، انجام دهند، انجام رفتارهای خود آسیب‌رسان^۱ است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸). رفتارهای خود آسیب‌رسان شامل رفتارهایی مانند، خراش پوست و بریدن است که بدون قصد خودکشی انجام می‌شوند و هدف آن کاهش هیجان‌های منفی یا تنبیه خود است (پاناگیوتوپولو و همکاران^۲، ۲۰۲۱). این رفتارها، تکانه‌ای، عمدی و غیرکشنده هستند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸)؛ و هدف و کارکرد این رفتارها، اغلب کاهش و یا رهایی از هیجان‌های منفی، تنبیه خود و یا کاهش بی‌احساسی و یا تجارب تجزیه‌ای است (هافمن و همکاران^۳، ۲۰۲۱؛ فاوریل و همکاران^۴، ۲۰۲۰). شیوع رفتارهای خود آسیب‌رسان در بین سربازان نیروی مسلح در حدود ۱۱/۳ (بهرامی، ۱۴۰۰) برآورد شده است. هم‌چنین، در مطالعه‌ای در ایران، شیوع خودزنی در سربازان مراجعه‌کننده به درمانگاه روان‌پزشکی ۲۳/۳ بوده است (آوخ کیسمی و همکاران، ۱۳۹۲).

سربازان در دوره خدمت با محیط جدیدی مواجه می‌شوند و عدم تطابق با این محیط می‌تواند مشکلاتی ایجاد کرده و زمینه‌ساز مشکلات سازشی و گرایش به خودکشی^۵ شود (امیری و بسامی، ۱۴۰۱). خودکشی به معنای آسیب‌رساندن به خود به دلیل ناراحتی‌های متعدد است (تورسکی و برنت^۶، ۲۰۱۶؛ هیز و همکاران^۷، ۲۰۲۰). گرایش به خودکشی، طیفی از اندیشه‌های مبهم درباره

1. Self-harming behaviors
2. Panagiotopoulou & et al
3. Hoffmann & et al
4. Favril & et al
5. Suicidal tendency
6. Turecki & Brent
7. Hayes & et al

امکان خاتمه دادن به زندگی تا خودکشی کامل و اشتغال ذهنی راجع به نیستی و تمایل به مرگ را شامل می شود (مورتیر و همکاران^۱، ۲۰۱۸؛ براردلی و همکاران^۲، ۲۰۱۹). میزان خودکشی در بین نظامیان، شکل فزاینده ای یافته و به عنوان دومین علت مرگ گزارش شده است (عظیمی و همکاران، ۲۰۱۵؛ هایمن و همکاران^۳، ۲۰۲۱). باختی و رضائیان (۱۳۹۶) گزارش کرده اند که میزان شیوع افکار خودکشی در سربازان ایرانی، ۵/۸ تا ۲۸/۴ درصد برآورد شده است.

بنابراین، باتوجه به آنچه مطرح شد، سربازان در مراکز نظامی با طیفی از عوامل استرسزا همچون جدایی از خانواده و دوستان (انزوا)، ماهیت سیال مأموریت ها، ناتوانی در تأثیرگذاری بر تغییراتی که در خانه رخ می دهد، انجام فعالیت های تکراری و داشتن احساس خستگی و حجم بالای فشار کاری (سختی کار) روبه رو هستند که این عوامل می توانند در برخی از سربازان، سبب ایجاد مشکلات روانی شدید همچون رفتارهای خود آسیب رسان و گرایش به خودکشی شوند (فلود و کیگان^۴، ۲۰۲۲). باین حال، یکی از عواملی که می تواند بر رفتارهای خود آسیب رسان و گرایش به خودکشی تأثیرگذار باشد، صفات تاریک شخصیت^۵ افراد است (گرایت مایر و ساگیوگلو^۶، ۲۰۲۱؛ ویلسون و همکاران^۷، ۲۰۲۳؛ هاروپ و همکاران^۸، ۲۰۱۷).

صفات تاریک شخصیت که توسط پاپولاس و ویلیامز^۹ (۲۰۰۲) معرفی و مفهوم سازی شدند، عبارت اند از: ماکیاولیسم^{۱۰}، خودشیفتگی^{۱۱} و جامعه ستیزی^{۱۲} که به دلیل داشتن ابعاد مشترکی مانند ماهیت اجتماعی نامطلوب، خودمحوری و فریبکاری، دورویی، سردی هیجانی و اغراق در توانایی های خود، در یک خوشه مفهومی قرار گرفته اند (نقل از جانسون و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۵). ماکیاولیسم، با ویژگی هایی همچون رفتارهای فریبکارانه، سردی عاطفی و خودمحوری (آبل و

1. Mortier & et al
2. Berardelli & et al
3. Hyman & et al
4. Flood & Keegan
- 5.. Dark personality traits
6. Greitemeyer & Sagioglou
7. Wilson & et al
8. Harrop & et al
9. Paulhus & Williams
10. Machiavellianism
11. Narcissism
12. Anti-socialism
13. Jonason & et al

همکاران^۱، ۲۰۱۶)؛ جامعه‌ستیزی، با خصوصیات مثل سبک زندگی جامعه‌ستیز و خصومت (جونز و پالهاوس^۲، ۲۰۱۷) و بُعد دیگر شخصیت، خودشیفتگی است با خصوصیات چون کسب قدرت، احساس تسلط، استحقاق و خودبزرگ‌بینی مشخص می‌شود (لیمون و همکاران^۳، ۲۰۲۰).

بررسی پیشینه نظری و یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد، صفات تاریک شخصیت همپوشانی بالایی با یکدیگر دارند و با مشکلات مختلف مرتبط با سلامتی از جمله، رفتارهای پُرخطر و خود آسیب‌رسان، تکانشگری و گرایش به خودکشی همراه هستند (قادری بگه جان، ۱۴۰۰). در این راستا پژوهش‌های انجام گرفته نشان می‌دهد، بین رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی با صفات تاریک شخصیت رابطه معناداری وجود دارد. به طور مثال نتایج مطالعه گرایت‌مایر و ساگیو گلو^۴ (۲۰۲۱) نشان داد، ویژگی‌های شخصیت جامعه‌ستیز، ماکیاولیسم و روان‌پریشی ارتباط مثبتی با آشکال رفتارهای خود آسیب‌رسان دارد. علاوه بر این، ویلسون و همکاران^۵ (۲۰۲۳) در پژوهش خود نشان دادند، بین صفات تاریک شخصیت روان‌پریشی، خودشیفتگی و ماکیاولیسم با تجربیات نامطلوب دوران کودکی و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

افراد با صفات تاریک شخصیتی، توجه کمی به دنیای درونی خود دارند و بیشتر بر دستیابی به اهداف خودمحورانه تمرکز می‌کنند که ممکن است شامل رفتارهای پُرخطر مانند خودکشی باشد (کرمی و همکاران، ۱۴۰۱). وجود این صفات می‌تواند عواطف خودآگاه^۶ افراد را تحت تاثیر قرار دهد و باعث افزایش تجارب عاطفی منفی و بی‌تعادلی عاطفی شود و خطر افکار خودکشی و رفتارهای خود آسیب‌رسان را افزایش دهد (کرتیس و همکاران^۷، ۲۰۲۲؛ گلتکین^۸، ۲۰۱۵).

بررسی پیشینه نظری نشان می‌دهد که صفات تاریک شخصیت تاثیرات مستقیمی بر فرآیند های تنظیم عواطف دارند و با راهبردهای ناسازگار تنظیم عواطف همراه هستند (ابوسعیدی جیرفتی و همکاران، ۱۴۰۳). در این راستا، گلتکین (۲۰۱۵) طی پژوهشی به بررسی رابطه صفات سه‌گانه

1. Abell & et al
2. Jones & Paulhus
3. Limone & et al
4. Greitemeyer & Sagioglou
5. Wilson et al.
6. Self-conscious emotions
7. Curtis & et al
8. Gültekin

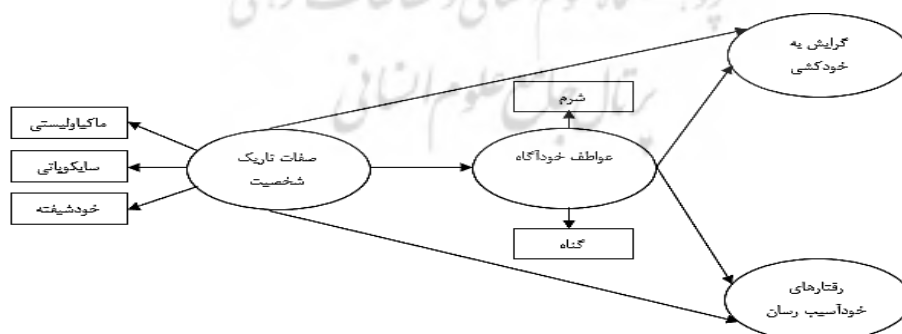
تاریک شخصیت در زمینه بین فردی با ریسک‌پذیری، خودپنداره و عواطف خودآگاه در افراد پرداخت. نتایج این پژوهش نشان داد که از بین صفات تاریک شخصیت تنها خودشیفتگی با احساس شرم در افراد ارتباط منفی دارد، در حالی که هر کدام از صفات تاریک شخصیت با احساس گناه، ارتباط منفی داشت.

عواطف خودآگاه شامل احساساتی مانند شرم و گناه هستند که به سازگاری اجتماعی افراد کمک می‌کنند (شیمنتی و همکاران^۱، ۲۰۱۷). این احساسات، به ویژه شرم، می‌توانند به ناامیدی و آسیب‌پذیری منجر شوند و به عنوان عوامل خطر در خودکشی شناخته می‌شوند (اسنایزر^۲، ۲۰۱۹). در این میان، شرم و احساس گناه از مهم‌ترین عواطف خودآگاهی شناخته شده‌اند که اغلب به جای یکدیگر به کار می‌روند؛ اما متفاوت از یکدیگر هستند (تریسی و همکاران^۳، ۲۰۱۷). از لحاظ نظری، شرم یک حالت روان‌شناختی غیرقابل کنترل و پایدار است که خودارزیابی منفی عمومی را شامل می‌شود و منجر به ناامیدی و آسیب‌پذیری می‌شود. در مقابل، احساس گناه به عنوان یک حالت روانی کنترل نشده مرتبط با یک کار یا رفتار خاص که معمولاً شامل احساس پشیمانی است، مفهوم‌سازی می‌شود (پاترافرون و کاروت^۴، ۲۰۱۴).

نظریه عقلانی هیجانی بیان می‌کند که باورهای غیرمنطقی می‌توانند منجر به عواقب عاطفی منفی و رفتارهای ناسازگار شوند (ملامیتا و سیوکور^۵، ۲۰۲۲). این در حالی است که پژوهش‌ها نشان داده‌اند، تجربه شرم و گناه می‌تواند رابطه بین صفات شخصیتی و آسیب به خود و گرایش به خودکشی را تقویت کند (ژائو و همکاران^۶، ۲۰۲۰). به عنوان مثال در پژوهشی که توسط قادری - بگه‌جان (۱۴۰۰) بر روی نوجوانان انجام گرفت، مشخص شد، طیف صفات تاریک و آسیب‌پذیر شخصیت به طور هم‌زمان خودکشی، رفتارهای خود آسیب‌رسان و رفتارهای پُرخطر را تحت تأثیر قرار داده و در این میان، هر چه شرم ناسازگارانه بیشتر بود و با گسستگی همراه می‌شد، رفتار به سمت خودکشی میل پیدا می‌کرد؛ اما در صورت نبود ظرفیت شرم و احساس گناه سالم، رفتار به سمت رفتارهای پُرخطر بیشتر و بخشی از رفتارهای خود آسیب‌رسان غیر خودکشی‌گرایانه میل

1. Schimmenti & et al
2. Sznycer
3. Tracy & et al
4. Potter-Efron, & Carruth
5. Melamita & Syukur
6. Zhao & et al

پیدا می‌کرد. از سوی دیگر، وجود ظرفیت شرم و احساس گناه سالم تقریباً در اکثر مدل‌ها نقش میانجی و محافظتی داشت؛ به این معنا که وجود این ظرفیت، احتمال گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان و پُرخطر را کاهش می‌دهد و این اثر در ارتباط با رفتارهای پُرخطر بیشتر بود. بنابراین، با توجه به آنچه مطرح شد، بدون تردید، بروز رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی در یگان‌های نظامی به‌ویژه سربازان، برای نظام سلامت کشور و نیروهای مسلح، معضل جدی محسوب می‌شود؛ به حدی که می‌تواند موجب ترس و وحشت در جوانان نسبت به دوره سربازی و بروز احساسات خصمانه نسبت به نیروهای مسلح شود. از این رو، با نظر به پیشینه پژوهشی موجود، چندین خلأ اساسی در این زمینه دیده می‌شود که ضرورت این پژوهش را نمایان می‌کند. ابتدا اینکه، صفات تاریک شخصیت یک سازه جدید بوده و تعداد مطالعات در مورد اثرات آن بر ابعاد روان‌شناختی نیروهای نظامی به‌ویژه سربازان نیروی دریایی ارتش بسیار اندک می‌باشد و از سوی دیگر، علی‌رغم ارتباط نظری بین متغیرها، تاکنون پژوهشی در زمینه موضوع موردنظر با رویکرد معادلات ساختاری انجام نشده است که از این رو، با توجه به خلأ پژوهشی موجود و اهمیت پژوهش در این زمینه، این پژوهش باهدف تعیین الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت: با نقش میانجی عواطف خودآگاه خودآگاه در سربازان نیروی دریایی ارتش انجام گرفت؛ تا بدین طریق عوامل پیش‌بینی‌کننده و خطر ساز رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی شناسایی، و به تبع آن، اقدامات پیشگیرانه، از سوی فرماندهان و مسئولین ذی‌ربط انجام گیرد. از این رو، مدل مفهومی پژوهش در شکل (۱) ارائه شده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

پژوهش حاضر باتوجه به هدف آن، از نوع کاربردی و باتوجه به روش گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی - همبستگی به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه مورد مطالعه این پژوهش شامل تمامی سربازان نیروی دریایی ارتش بود که در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به گذراندن دوران خدمت سربازی خود بودند. از بین این جامعه، ۲۲۸ سرباز به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و پرسشنامه‌های مربوطه را تکمیل نمودند. به طور کلی با توجه به روش پژوهش، مدل‌یابی ساختاری، حجم نمونه پژوهش ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شد که پس از حذف پرسشنامه‌های مخدوش، ۲۲۸ پرسشنامه انتخاب و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-25 و AMOS و با روش آماری همبستگی و تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. باید اذعان داشت برای انجام پژوهش‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری، نمونه‌ای به اندازه ۴۰۰-۲۰۰ کافی است (مایرز و همکاران، ۲۰۰۶). ملاک‌های ورود به پژوهش شامل رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، رده سنی ۱۹ تا ۲۷ سال، عدم ابتلا به اختلالات روانی در سربازان (طبق پرونده‌های موجود در پادگان) و ملاک‌های خروج از پژوهش عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها به صورت درست و کامل بود. در این پژوهش، به شرکت‌کنندگان در خصوص محرمانه بودن اطلاعات پرسش‌نامه‌ها نزد پژوهشگر اطمینان داده شد.

ابزارهای پژوهش

پرسش‌نامه خودگزارشی رفتارهای خود آسیب‌رسان (ISAS)^۱: این سیاهه که توسط کلونسکی و گلن^۲ (۲۰۰۹) تهیه شده، یک ابزار خودگزارشی است که فراوانی و عملکرد رفتارهای خود آسیب‌رسان به قصد غیر خودکشی را ارزیابی می‌کند. نمرات این پرسش‌نامه به صورت طیف لیکرت سه‌گزینه‌ای از صفر تا دو درجه‌بندی می‌شوند و دامنه نمرات در این پرسش‌نامه بین ۰ تا ۷۸، و میانگین نمره ۳۹ می‌باشد. نمره بالا، نشانه خود آسیبی بیشتر است. بخش عملکردی سیاهه در مطالعات پیگیری، همسانی درونی بالایی نشان داده است (آلفای کرونباخ در عملکرد درون فردی = ۰/۶۹، عملکرد بین فردی = ۰/۷۵) (کلونسکی و گلن، ۲۰۰۹). این سیاهه برای

1. Inventory of Statements About Self-Harming
2. Klonsky & Glenn

اولین بار در ایران، توسط دماوندیان (۱۳۹۲) ترجمه و استفاده شده و اعتبار آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ محاسبه شده و روایی محتوایی آن، تأیید شده است. در پژوهش حاضر نیز پایایی بخش عملکردی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ محاسبه شده است. پرسش‌نامه گرایش به خودکشی (MAST)^۱: این پرسش‌نامه یک ابزار خودگزارشی با ۳۰ عبارت است که توسط اورباخ و همکاران^۲ (۱۹۸۱) برای سنجش گرایش به خودکشی، طراحی شده است. این پرسش‌نامه، چهار خرده‌مقیاس دارد که عبارت‌اند از: علاقه به زندگی، نفرت از زندگی، علاقه به مرگ و نفرت از مرگ. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ می‌باشد. دامنه نمرات این پرسش‌نامه بین ۳۰ تا ۱۵۰ می‌باشد. نمره بین ۳۰ تا ۶۰، تمایل به خودکشی در فرد پایین، نمره بین ۶۰ تا ۹۰، تمایل به خودکشی در فرد متوسط و نمره بالاتر از ۹۰، تمایل به خودکشی در فرد بالا است. این پرسش‌نامه با ضریب آلفای بین ۰/۷۶ (برای عدم‌پذیرش زندگی و جاذبه مرگ) و ۰/۸۳ (برای جاذبه زندگی و عدم‌پذیرش مرگ)، از همسانی درونی خوبی برخوردار است و با همبستگی معنی‌دار بین - مقیاس‌های جاذبه زندگی (منفی) و عدم‌پذیرش زندگی و جاذبه مرگ (مثبت) و شاخص احتمال خطر خودکشی از روایی خوبی برخوردار می‌باشد (اورباخ و همکاران، ۱۹۹۱). همچنین، پایایی گزارش شده برای این پرسش‌نامه در زیرمقیاس علاقه به زندگی ۰/۸۱، علاقه به مرگ ۰/۸۳ و میانگین گزارش شده برای گرایش به خودکشی در زیرمقیاس علاقه به زندگی برابر ۴۳/۵۶ و علاقه به مرگ ۳۱/۴۷ بوده است (سلطانی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۱). در پژوهش حاضر نیز پایایی کل مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۵ محاسبه شده است. پرسش‌نامه صفات تاریک شخصیت (DDST)^۳: ابزاری ۱۲ ماده‌ای است که توسط توسط جانسون و وبستر^۴ (۲۰۱۰) طراحی شده است. این مقیاس شامل سه خرده‌مقیاس، ماکیاولیستی، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی است. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) است. دامنه نمرات هر خرده‌مقیاس بین ۴ تا ۲۸، و میانگین آن ۱۴ می‌باشد؛ که نمره بالا، نشان‌دهنده‌ی بیشتر بودن آن صفت در فرد است. این

1. Multi-attitude suicide tendency

2. Orbach & et al

3. Dirty dozen scale

4. Jonason & Webster

پرسشنامه را در ایران، برای اولین بار، بشرپور و شفیع (۱۳۹۴) در دانشجویان به کار برده و ضرایب آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های ماکیاولگرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی در پژوهش آن‌ها به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۶۸، ۰/۶۹ به دست آمد که از اعتبار نسبتاً خوبی جهت استفاده در نمونه‌های ایرانی برخوردار است. در پژوهش بشرپور و همکاران (۱۴۰۰) مقدار پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ و پایایی مرکب برای کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۷ و ۰/۸۴ به دست آمده و مقدار روایی همگرا با استفاده از متوسط واریانس استخراج شده، ۰/۶۲ بوده که نشان‌دهنده روایی همگرای مطلوبی برای پرسش‌نامه موردنظر است. در پژوهش حاضر نیز پایایی کل مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شده است.

پرسش‌نامه عاطفه خودآگاه (TOSCA-3)^۱: سومین نسخه تجدیدنظر شده این مقیاس که توسط تانگنی و همکاران^۲ (۲۰۰۰) ساخته شده، شامل ۱۶ سناریو است که ممکن است پاسخ‌دهندگان در زندگی روزمره با آن‌ها روبه‌رو شوند، را مورد بررسی قرار می‌دهد. نمرات این پرسش‌نامه به صورت طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از هرگز=۱ تا به احتمال زیاد=۵ اندازه‌گیری می‌شوند و تمام سؤالات به صورت مثبت نمره‌گذاری می‌شوند. در این پژوهش، پاسخ‌های مربوط به خرده مقیاس‌های شرم و گناه، بررسی شدند. دامنه نمرات هر خرده مقیاس بین ۱۶ تا ۸۰ و میانگین نمره ۴۰ می‌باشد. نمره بالا، بیانگر ارزیابی منفی فرد از خویشتن خود، رفتارها و اعمالش است. تانگنی و درینگ (۲۰۰۲) بر سه نمونه مختلف دانشجویی، ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس‌های مستعد بودن به شرم ۰/۷۶ تا ۰/۸۸ و مستعد بودن به گناه ۰/۷۰ تا ۰/۸۳ گزارش کرده و روایی سازه آن را تأیید کردند. روشن چلسی و همکاران (۱۳۸۶) برای خرده مقیاس‌های مستعد بودن به شرم و گناه اعتبار و روایی مناسبی گزارش کردند. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های مستعد بودن به شرم و گناه به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۳ محاسبه شده است.

1. Test of self-conscious affect, version

2. Tangeney & Dearing

یافته‌ها

مشخصات جمعیت‌شناختی سربازان شرکت‌کننده در این پژوهش با متغیرهای (سن، تأهل، تحصیلات و مدت‌زمان خدمت سربازی «ماه») مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱. اطلاعات دموگرافیک شرکت‌کنندگان در پژوهش

متغیر	-	فراوانی	درصد
سن	کمتر از ۲۰ سال	۶۶	۲۸/۹
	بین ۲۰ تا ۲۵ سال	۱۳۶	۵۹/۶
	بالاتر از ۲۵ سال	۲۶	۱۱/۵
تحصیلات	پایین‌تر از دیپلم	۴۸	۲۱/۱
	دیپلم	۹۸	۴۳/۰
	فوق‌دیپلم	۲۴	۱۰/۵
	لیسانس	۴۹	۲۱/۵
	فوق‌لیسانس	۶	۲/۶
	دکتری	۳	۱/۳
وضعیت تأهل	متأهل	۸	۳/۵
	مجرد	۲۲۰	۹۶/۵
مدت سربازی	کمتر از ۵ ماه	۷۴	۳۲/۵
	بین ۵ تا ۱۰ ماه	۷۸	۳۴/۲
	بین ۱۰ تا ۱۵ ماه	۴۹	۲۱/۵
	بین ۱۵ تا ۲۰ ماه	۱۸	۷/۹
	بالاتر از ۲۰ ماه	۹	۳/۹

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد، به لحاظ سن بیشتر شرکت‌کنندگان در پژوهش بین ۲۰ تا ۲۵ سال با فراوانی ۱۳۶ نفر (۵۹/۶ درصد) بودند. از نظر تحصیلات دیپلم با فراوانی ۹۸ نفر (۴۳ درصد)، به لحاظ تأهل مجرد با فراوانی ۲۲۰ نفر (۹۶/۵ درصد) و با مدت سربازی بین ۵ تا ۱۰ ماه با فراوانی ۷۸ نفر (۳۴/۲ درصد) بودند. در ادامه توزیع فراوانی نمرات متغیرهای پژوهش در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲. توزیع فراوانی نمرات متغیرهای پژوهش

متغیر	زیرمقیاس	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
رفتارهای خود آسیب‌رسان	نمره کل	۱۲/۸۴	۱۵/۳۷	۰/۹۹۴	-۰/۲۱۷
گرایش به خودکشی	نمره کل	۷۷/۳۵	۱۴/۲۷	۰/۰۱۵	-۰/۲۳۸
صفات تاریک شخصیت	صفت ماکیاوولگرایی	۶/۸۳	۳/۱۸	۰/۶۵۰	-۰/۵۲۹
	صفت سایکوپاتی	۸/۵۵	۳/۵۷	۰/۷۵۷	۰/۶۹۰
	صفت خودشیفتگی	۱۴/۵۱	۶/۲۹	-۰/۰۳۳	-۰/۷۵۷
عواطف خودآگاه	شرم	۳۷/۱۶	۱۲/۴۸	۰/۴۲۴	-۰/۳۳۷
	گناه	۶۱/۰۲	۱۰/۱۲	۰/۵۵۵	۰/۳۴۰

باتوجه به جدول (۲)، میانگین و انحراف معیار نمرات رفتارهای خود آسیب‌رسان ۱۲/۸۴، ۱۵/۳۷، میانگین و انحراف معیار گرایش به خودکشی ۷۷/۳۵، ۱۴/۲۷؛ میانگین و انحراف معیار نمرات صفت تاریک ماکیاوولگرایی ۶/۸۳، ۳/۱۸؛ میانگین و انحراف معیار نمرات صفت تاریک سایکوپاتی ۸/۵۵، ۳/۵۷؛ میانگین و انحراف معیار نمرات صفت تاریک خودشیفتگی ۱۴/۵۱، ۶/۲۹؛ میانگین و انحراف معیار نمرات شرم ۳۷/۱۶، ۱۲/۴۸ و میانگین و انحراف معیار نمرات گناه به ترتیب ۶۱/۰۲، ۱۰/۱۲ بوده است. همچنین، مقدار کجی و کشیدگی در حد مجاز +۲ تا -۲ است که نرمال بودن توزیع نمرات را نشان می‌دهد. در ادامه، ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. رفتارهای خود آسیب‌رسان							
۲. گرایش به خودکشی	۰/۱۹۹**						
۳. ماکیاوولگرایی	۰/۲۵۷**	۰/۱۶۷**					
۴. سایکوپاتی	۰/۱۴۹*	۰/۲۰۳**	۰/۵۰۵**	۱			
۵. خودشیفتگی	۰/۱۷۸**	۰/۲۲۵**	۰/۳۱۷**	۰/۱۹۷**	۱		
۶. شرم	۰/۰۶۶	۰/۳۶۴**	۰/۱۸۸**	۰/۳۱۷**	۰/۱۸۱**	۱	
۷. گناه	-۰/۱۵۶*	-۰/۰۵۶	-۰/۳۲۲**	-۰/۲۶۹**	-۰/۰۷۶	۰/۱۲۹	۱

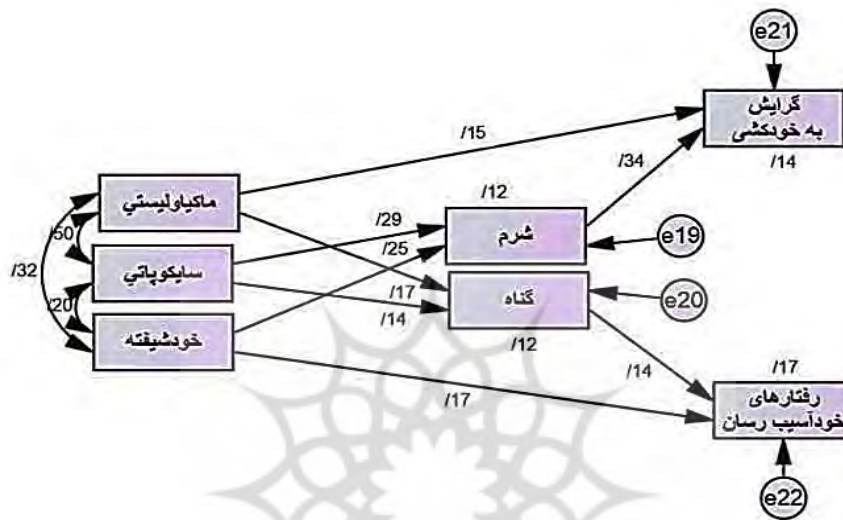
**P < ۰/۰۱ *P < ۰/۰۵

نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد بین گرایش به خودکشی و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک ماکیاولگرایی و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک سایکوپاتی و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک خودشیفتگی و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین احساس شرم و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه مثبت معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0/05$)؛ بین احساس گناه و رفتارهای خود آسیب‌رسان رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک ماکیاولگرایی و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک سایکوپاتی و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین صفت تاریک خودشیفتگی و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ بین احساس شرم و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)؛ اما بین احساس گناه و گرایش به خودکشی رابطه مثبت معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0/05$). هم‌چنین، همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین کمتر از ۰/۷ است که همپوشانی خاصی را نشان نمی‌دهد. در ادامه، شاخص‌های برازش مدل در جدول (۴)، ارائه شده است.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل

شاخص‌های برازندگی	ملاک	مقدار
آزمون مجذور کای (22)	-	۱۹/۸۷۴
سطح معنی‌داری (P)	$> 0/05$	۰/۰۳۰
درجه آزادی (df)	-	۴۵
نسبت مجذور کای به درجه آزادی (22/ df)	< 3	۱/۹۸۷
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	$> 0/9$	۰/۹۴۹
شاخص نیکویی برازش (GFI)	$> 0/9$	۰/۹۷۷
شاخص برازندگی هنجار شده (NFI)	$> 0/9$	۰/۹۰۷
شاخص برازندگی افزایشی (IFI)	$> 0/9$	۰/۹۵۲
شاخص توکر - لویس (TLI)	$> 0/9$	۰/۹۰۰
ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	$< 0/08$	۰/۰۶۶

بر اساس جدول (۴)، ارزیابی شاخص‌ها نشان می‌دهد مقادیر به دست آمده در سطح قابل - قبولی قرار دارند و مدل، دارای برازش مطلوبی است. در ادامه، مدل نهایی پژوهش در شکل (۲) ترسیم شده است.

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

شکل (۲) مدل نهایی در حالت ضرایب استاندارد را نشان می‌دهد. در حالت ضرایب استاندارد، امکان مقایسه بین متغیرهای مشاهده شده تبیین کننده متغیر مکنون، وجود دارد و مدل در حالت استاندارد نشان دهنده این است که چه میزان از واریانس مربوط به متغیر مکنون به وسیله متغیر مشاهده شده، تبیین می‌شود. در جدول (۵)، ضرایب اثر مستقیم استاندارد و غیراستاندارد و سطح معناداری بین متغیرهای پژوهش مطرح شده است.

جدول ۵. خلاصه ضرایب مستقیم استاندارد و غیراستاندارد بین متغیرهای پژوهش

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضریب غیراستاندارد	ضریب استاندارد	خطا	سطح معناداری
صفت ماکیاولگرایی	رفتارهای خود آسیب‌رسان	-	-	-	-
صفت سایکوپاتی		-	-	-	-
صفت خودشیفتگی		۰/۴۰۹	۰/۱۶۷	۰/۰۶۹	۰/۰۱۱
صفت ماکیاولگرایی	گرایش به خودکشی	۰/۴۵۹	۰/۱۵۲	۰/۰۷۱	۰/۰۱۳
صفت سایکوپاتی		-	-	-	-
صفت خودشیفتگی		-	-	-	-
شرم	رفتارهای خود آسیب‌رسان	-	-	-	-
گناه	گرایش به خودکشی	۰/۲۱۸	۰/۱۴۴	۰/۰۶۱	۰/۰۲۱
شرم		۰/۳۹۴	۰/۳۴۳	۰/۰۶۱	۰/۰۰۱
گناه		-	-	-	-
صفت ماکیاولگرایی	شرم	۰/۷۹۵	۰/۲۵۰	۰/۰۸۱	۰/۰۰۴
صفت سایکوپاتی	گناه	۱/۰۲۳	۰/۲۹۳	۰/۰۶۳	۰/۰۰۱
صفت خودشیفتگی	شرم	۰/۲۴۴	۰/۱۷۳	۰/۰۶۵	۰/۰۶۱
	گناه	-	-	-	-

نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد که از بین صفات تاریک شخصیت، تنها اثر مستقیم صفت خودشیفتگی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان معنی‌دار بوده است ($\beta=0/167$; $P=0/011$) و فرضیه پژوهش مبنی بر این که صفات تاریک شخصیت بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان نیروی دریایی ارتش تأثیر مستقیم دارد، فقط در خصوص اثر صفت تاریک خودشیفتگی تأیید می‌شود. علاوه بر این، از بین صفات تاریک شخصیت مسیر مستقیم صفت ماکیاولگرایی بر

گرایش به خودکشی در سربازان معنی دار است ($P=0/013$; $\beta=0/152$) و فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه صفات تاریک شخصیت بر گرایش به خودکشی در سربازان تأثیر مستقیم دارد، فقط در خصوص اثر صفت ماکیاولگرایی تأیید می شود. هم چنین، از بین عواطف خودآگاه، تنها مسیر مستقیم احساس گناه بر رفتارهای خود آسیب رسان در سربازان باقی مانده و این اثر معنی دار بوده است ($P=0/021$; $\beta=0/144$) و فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه عواطف خودآگاه بر رفتارهای خود آسیب رسان در سربازان تأثیر مستقیم دارد، فقط در بُعد احساس گناه تأیید می شود. علاوه بر این، از بین عواطف خودآگاه، تنها مسیر مستقیم احساس شرم بر گرایش به خودکشی در سربازان معنی دار بوده است ($P=0/001$; $\beta=0/343$) و فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه عواطف خودآگاه بر گرایش به خودکشی در سربازان تأثیر مستقیم دارد، فقط در بُعد احساس شرم تأیید می شود. هم چنین، از بین صفات تاریک شخصیت، مسیر مستقیم صفت ماکیاولگرایی بر احساس گناه در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی دار است ($P=0/004$; $\beta=-0/250$)؛ مسیر مستقیم صفت سایکوپاتی بر احساس شرم ($P=0/001$; $\beta=0/293$) و بر احساس گناه ($P=0/043$; $\beta=-0/143$) در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی دار است؛ مسیر مستقیم صفت خودشیفتگی بر احساس شرم در سربازان غیرمعنی دار است ($P=0/061$; $\beta=0/173$). سایر مسیرها از مدل حذف شدند. در ادامه، در جدول (۶) نتایج آزمون بوت استراپ برای بررسی روابط غیرمستقیم بین متغیرها مطرح شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول ۶. نتایج آزمون بوت استراپ برای روابط غیرمستقیم صفات تاریک شخصیت بر رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی در سربازان با نقش میانجی عواطف خودآگاه

مسیر	میانجی	ملاک	ضریب غیر استاندارد	ضریب استاندارد	خطا	سطح معناداری
صفت ماکیاولگرایی	شرم	رفتارهای خود آسیب رسان	-	-	-	-
صفت سایکوپاتی			-	-	-	-
صفت خودشیفتگی			-	-	-	-
صفت ماکیاولگرایی	گناه		۰/۰۳۶	۰/۱۷۳	۰/۰۹۸	۰/۰۱۱
صفت سایکوپاتی			۰/۰۲۱	۰/۰۸۹	/۰۶۰	۰/۰۲۵
صفت خودشیفتگی			-	-	-	-
صفت ماکیاولگرایی	شرم	گرایش به خودکشی	-	-	-	-
صفت سایکوپاتی			۰/۱۰۱	۰/۴۰۳	۰/۱۲۰	۰/۰۰۱
صفت خودشیفتگی			۰/۰۴۲	۰/۰۹۶	/۰۵۷	۰/۰۴۳
صفت ماکیاولگرایی	گناه		-	-	-	-
صفت سایکوپاتی			-	-	-	-
صفت خودشیفتگی			-	-	-	-

نتایج جدول (۶) نشان می‌دهد که نقش میانجی احساس گناه از مسیر صفت ماکیاو لگرایی به رفتارهای خود آسیب‌رسان ($P=0/011$; $\beta=0/173$) و از مسیر صفت سایکوپاتی به رفتارهای خود آسیب‌رسان ($P=0/025$; $\beta=0/089$) در سربازان معنی‌دار است. همچنین نقش میانجی احساس شرم از مسیر صفت سایکوپاتی به گرایش به خودکشی ($P=0/001$; $\beta=0/403$) و از مسیر صفت خودشیفتگی به گرایش به خودکشی ($P=0/043$; $\beta=0/096$) در سربازان معنی‌دار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت: نقش میانجی عواطف خود آگاه در سربازان نیروی دریایی ارتش بود.

نتایج نشان داد که از بین صفات تاریک شخصیت تنها اثر مستقیم صفت خودشیفتگی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار است. این نتیجه به گونه‌ای با مطالعات پیشین از جمله گلتکین (۲۰۱۵)، لاملی و همکاران^۱ (۲۰۱۴) و گرایت‌مایر و ساگیوگلو (۲۰۲۱)، همسو است.

در تبیین نتایج این بخش می‌توان گفت، همان‌گونه که در گذشته مطرح شده است افراد خودشیفته، غالباً دیدگاهی متورمی از خود دارند که به میزان زیادی به اعتبارسنجی و تأیید بیرونی وابسته است و در مواجهه با موقعیت‌هایی که خودپنداره آن‌ها را تهدید می‌کند (برای مثال انتقاد یا شکست)، به میزان بیشتری احساس بی‌کفایتی و شرم را تجربه می‌کنند که منجر به تحریفات شناختی می‌شود و پریشانی آن‌ها را تشدید می‌کند (موریوسف و بن آری^۲، ۲۰۲۴)؛ بنابراین، ادراک سربازان نیروی دریایی ارتش از حضور در سربازی اجباری و انجام وظایف نظامی ممکن است برای افراد خودشیفته احساس بی‌کفایتی و شرم را به دنبال داشته و آن‌ها را به سمت تفکر همه یا هیچ سوق دهد؛ شرایطی می‌تواند به رفتارهای خود آسیب‌رسان به‌عنوان تلاشی نادرست برای کاهش پریشانی روانی منجر شود. همچنین، خودشیفتگی با احساس شرم ارتباط منفی دارد که

1. Lämmle et al.

2. Moryosef & Ben-Ari

می‌تواند به تأثیرات منفی در رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر شود. شرایطی که عزت‌نفس افراد را تهدید می‌کند، می‌تواند افزایش رفتارهای خود آسیب‌رسان را در سربازان به همراه داشته باشد. در مقابل، نتایج تأثیر صفات ماکیاولیسم و سایکوپاتی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان نیروی دریایی ارتش را نشان نداد. در تبیین این نتیجه می‌توان بیان کرد، افراد با ویژگی ماکیاولیسم بالا معمولاً دست‌کاری و کنترل محیط خود را در اولویت می‌دهند و از راهبردهای بین‌فردی برای جلوگیری از آسیب‌پذیری استفاده می‌کنند همچنین، صفت سایکوپاتی نیز با فقدان عاطفه و همدلی مشخص می‌شود و افراد سایکوپات در شکل‌دهی روابط عاطفی خود ناتوان بوده و به رفتارهای انحرافی و ضداجتماعی گرایش دارند؛ بنابراین، سربازان دارای صفت ماکیاولیسمی و سایکوپاتی ممکن است بیشتر مستعد رفتارهای پرخطر و خشونت‌بار تا رفتارهای خود آسیب‌رسان باشند.

نتایج همچنین نشان داد که از بین صفات تاریک شخصیت مسیر مستقیم صفت ماکیاولیسم بر گرایش به خودکشی در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار است. این نتیجه به گونه‌ای با مطالعات پیشین از جمله وانگ همکاران^۱ (۲۰۲۳)، عبادی و ماشین‌چی عباسی (۱۴۰۰) و محمودعلیلو و همکاران (۱۳۹۸) همسو است.

در تبیین این نتایج می‌توان بیان کرد، ماکیاولیسم به‌عنوان تمایل به استفاده از شیوه‌های فریبنده و محاسبه‌گر در روابط اجتماعی تعریف می‌شود که به طور معمول به دنبال دستیابی به قدرت و کنترل بر دیگران هستند و در این راستا، عواطف و نیازهای دیگران را نادیده می‌گیرند (آبل و همکاران، ۲۰۱۶). بنابراین، این رفتارها در سربازان می‌تواند منجر به انزوا و فقدان ارتباطات عاطفی مثبت شود که از عوامل کلیدی در سلامت روان محسوب می‌شوند. در محیط نظامی، جایی که روحیه تیمی و همکاری مهم است، چنین ویژگی‌هایی می‌توانند به کاهش حمایت‌های اجتماعی و ایجاد احساس تنهایی و ناامیدی منجر شوند. علاوه بر این، ماکیاولیسم با افزایش سطوح استرس و اضطراب همراه است، زیرا افراد ماکیاولیسم به طور مداوم در پی برقراری کنترل و برتری هستند. این فشارهای روانی می‌توانند زمینه‌ساز افکار خودکشی در سربازان شود. به‌علاوه، ماکیاولیسم به طور معمول به عدم خودآگاهی و پردازش عاطفی ناکافی مرتبط است که باعث می‌شود این افراد

1. Wang & et al

نتوانند به درستی واکنش‌های عاطفی خود را تحلیل کرده و با آن‌ها به طور سالم برخورد کنند؛ و به عنوان راهی برای فرار از فشارهای عاطفی و روانی به سمت افکار خودکشی گرایش پیدا کنند. در مقابل، نتایج تأثیر صفات سایکوپاتی و خودشیفتگی بر گرایش به خودکشی در سربازان نیروی دریایی ارتش را نشان نداد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت، افراد سایکوپاتیک بیشتر درگیر رفتارهایی هستند که ماهیت ضداجتماعی دارد و کمتر معطوف به آسیب به خود و خودکشی است. از سوی دیگر، افراد خودشیفته که به دنبال تأیید و تمجید از دیگران هستند، ممکن است احساسات آسیب‌پذیر خود را که می‌تواند باعث افکار خودکشی شود، نادیده بگیرند. این افراد به جای این که به احساسات منفی خود توجه کنند، معمولاً در تلاش هستند تا تصویری از اعتمادبه‌نفس یا برتری از خود نشان دهند که این رفتارها می‌تواند به نوعی، آن‌ها را در برابر افکار خودکشی، محافظت کند.

علاوه بر این، نتایج نشان داد که از بین عواطف خودآگاه تنها مسیر مستقیم احساس گناه بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار است. نتایج پژوهش حاضر در مورد تأثیر احساس گناه بر رفتارهای خود آسیب‌رسان سربازان نیروی دریایی با یافته‌های کیلی و همکاران^۱ (۲۰۱۷)، بیطرفان و همکاران (۲۰۲۰) و قادری بگه‌جان (۱۴۰۰) همسو است. نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌دهد عواطف خودآگاه می‌توانند به رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر شوند.

در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت احساس گناه را می‌توان به عنوان یک احساس پیچیده خودآگاه تعریف کرد که زمانی به وجود می‌آید که فرد احساس کند یک استاندارد شخصی یا اجتماعی را نقض کرده است (پاتر - افرون و کاروت، ۲۰۱۴). این ویژگی احساسی مستلزم احساس پشیمانی و شکست است که می‌تواند منجر به تمایل به جبران یا اصلاح رفتار اشتباه شود. برعکس، شرم شامل یک واکنش عاطفی گسترده‌تر همراه با احساس نقص یا ناکافی بودن است (تریسی و همکاران، ۲۰۱۷). احساس گناه، افراد را وادار می‌کند تا در مورد اعمال خویش و تأثیر آن‌ها بر دیگران درگیر خوداندیشی عمیقی شوند که می‌تواند منجر به پریشانی شدید روانی و تشدید افکار و خودکشی‌های منفی متناسب با رفتارهای خود آسیب‌رسان گردد. در خصوص سربازان نیروی دریایی ارتش که اغلب با محیط‌های پراسترس که با استانداردهای رفتاری خشن و

1. Kealy & et al

سخت مشخص می‌شود، درگیر هستند، آگاهی از نقض چنین هنجارهایی می‌تواند باعث احساس گناه شود. این پاسخ‌های عاطفی ممکن است احساس ناامیدی یا بی‌ارزشی را، به‌ویژه در زمانی که افراد بر این باورند که نمی‌توانند به‌اندازه کافی شکست‌های ادراک‌شده خود را جبران کنند، تشدید کند؛ بنابراین، احتمال رفتارهای خود آسیب‌رسان را به‌عنوان مکانیزم مقابله‌ای هیجان‌مدار منفی برای کاهش این عواطف منفی افزایش می‌دهد در مقابل شرم می‌تواند فرد را در حالت دفاعی نگه دارد که در نهایت، به انکار یا عدم ابراز احساسات منجر می‌شود و این انزوا بیشتر ممکن است با بروز خودکشی همراه باشد. به عبارتی، سازوکارهای مقابله‌ای که افراد در مواجهه با شرم به کار می‌گیرند، ممکن است شامل خودکشی یا کناره‌گیری عاطفی باشد تا اینکه به رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر می‌شود.

نتایج همچنین نشان داد، از بین عواطف خود آگاه تنها مسیر مستقیم احساس شرم بر گرایش به خودکشی در سربازان نیروی دریایی معنی‌دار است. نتایج این بخش به گونه‌ای با نتایج مطالعات کیلی و همکاران (۲۰۱۷) و بیطرفان و همکاران (۲۰۲۰) همسو است.

در تبیین نتایج به‌دست آمده می‌توان گفت، احساس شرم به‌عنوان یک عاطفه خود آگاه، ارتباطی قوی با ذهنیت، افکار و تمایل به خودکشی دارد و بیشتر از سایر عواطفی مانند طردشدن و پارانویا به این موارد مرتبط است (ژائو و همکاران، ۲۰۲۰). نظریه‌های شناختی نشان می‌دهند افراد شرایط و موقعیت‌های خود را ارزیابی می‌کنند که متعاقباً بر پاسخ‌های عاطفی آنها تأثیر می‌گذارد (کپنو و همکاران، ۲۰۲۴). در واقع، احساس شرم در سربازان به‌عنوان یک عاطفه قوی می‌تواند منجر به احساس ناکافی بودن و ارزش‌نداشتن در فرد شود. این حس نمی‌تواند تنها به‌عنوان یک احساس گذرا توصیف شود، بلکه می‌تواند به شکل‌گیری الگوهای منفی تفکر و رفتار در فرد منجر شود. سربازانی که مکرراً احساس شرم دارند، ممکن است به جای استفاده از راه‌حل‌های سالم، به رفتارهای مخرب و خودکشی روی بیاورند. احساس شرم می‌تواند فرد را از ارتباطات اجتماعی دور کرده و به انزوا و تنهایی منجر شود. سربازانی که از ابراز احساسات خود به‌ویژه شرم هراس دارند، ممکن است از حمایت دیگران محروم بمانند. این عدم ارتباطات می‌تواند فشار روانی آنها را تشدید کرده و ریسک رفتارهای خود آسیب‌رسان را افزایش دهد.

محیط‌های نظامی، ناتوانی در نشان دادن احساسات یا به اشتراک گذاری مشکلات می‌تواند به شدت مورد انتقاد قرار گیرد. سربازان ممکن است خود را به‌خاطر تجربه احساس شرم سرزنش کرده و این حس را به عنوان نشانه‌ای از ضعف تلقی کنند، که می‌تواند منجر به ناامیدی و تمایل به خودکشی شود.

علاوه بر این، نتایج نشان داد از بین صفات تاریک شخصیت مسیر مستقیم صفت ماکیاولگرایی بر احساس گناه در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار و مثبت بوده است. نتایج به‌دست آمده با نتایج مطالعات پیشین از جمله گلتنکین (۲۰۱۵)، ناهمسو است. گلتنکین (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان داد ماکیاولگرایی با احساس گناه رابطه منفی دارد. این نتیجه بیانگر این است افرادی که ویژگی‌های ماکیاولگرایی قوی‌تری دارند، کمتر احتمال دارد که احساس گناه را تجربه کنند. ماکیاولگرایی به‌عنوان یکی از صفات تاریک شخصیت، به‌طور معمول با مکر و فریب در روابط اجتماعی مرتبط است. این بُعد شخصیتی شامل ویژگی‌هایی نظیر رفتارهای فریبکارانه، کنترل بر دیگران، بهره‌کشی، خودکامگی، منفعت‌طلبی، بدبینی، بی‌تفاوتی، سردی عاطفی، بی‌پروایی و خودمحوری می‌باشد (آبل و همکاران، ۲۰۱۶). در تبیین نتایج این بخش می‌توان گفت ماکیاولگرایی در محیط‌های نظامی، به‌ویژه در ارتش، فشار برای سازگاری و حفظ انضباط ممکن است منجر به افزایش احساس گناه در سربازان شود. از آنجایی که افراد تمایل دارند توانایی‌ها و رفتارهای خود را با دیگران مقایسه کنند بنابراین، سربازانی که ویژگی‌های ماکیاولگرایی قوی دارند، ممکن است به‌طور مکرر با سایر سربازان مقایسه شوند و در نتیجه احساس گناه را به‌واسطه این مقایسه‌های اجتماعی تجربه کنند. این مقایسه‌ها می‌توانند منجر به احساس ناامنی و تنش در سطح روانی فرد شده و احساس گناه را در پاسخ به رفتارهای غیراخلاقی تشدید کنند؛ بنابراین، در شرایط خاصی مانند دوران سربازی، ماکیاولگرایی می‌تواند به‌جای کاهش احساس گناه، آن را تقویت کند و این ممکن است به دلیل فشار برای حفظ هنجارهای اجتماعی و ارزش‌های گروهی باشد که سربازان وظیفه با آن‌ها در تعامل هستند.

همچنین، نتایج نشان داد، مسیر مستقیم صفت سایکوپاتی بر احساس شرم در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار است. نتایج به‌دست آمده با نتایج مطالعات پیشین از جمله نیستروم و

میکلسن^۱ (۲۰۱۳)، همسو است. نتیجه این مطالعه نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی مرتبط با سایکوپاتی و شیوه‌های مدیریت شرم ناخودآگاه و بیرونی (مثل انکار یا سرزنش دیگران) ارتباط مثبت وجود دارد. صفت سایکوپاتی به عنوان یک جنبه دیگر از شخصیت شناخته می‌شود که ممکن است به سادگی قابل شناسایی نباشد و پشت نقابی از شخصیت پنهان شود. این نوع شخصیت دو شکل متفاوت دارد: در نوع اول، فرد دارای نقص عاطفی ژنتیکی است و ویژگی‌هایی همچون فقدان عاطفه بین فردی، خودخواهی، بی‌رحمی، جذابیت سطحی، ستمگری و استثمار سایرین را از خود نشان می‌دهد. در شکل دوم، که ناشی از عواملی مانند طرد یا بدرفتاری والدین است، فرد دچار تنش عاطفی می‌شود که با ویژگی‌هایی همچون سبک زندگی جامعه‌ستیز و خصومت همراه است (جونز و پالهاوس، ۲۰۱۷). بنابراین، در تبیین این بخش می‌توان گفت، احساس شرم معمولاً زمانی ایجاد می‌شود که فرد احساس کند معیارهای اجتماعی را نقض کرده یا مستحق قضاوت منفی است. سربازانی که دارای سطوح بالایی از ویژگی‌های سایکوپاتی هستند، به دلیل کمبود همدلی و انصافی که با این صفت همراه است، ممکن است در موقعیت‌های اجتماعی بیشتری خود را در معرض قضاوت منفی ببینند. فرایند سازگاری روانی در سربازان با سطوح بالای سایکوپاتی می‌تواند منجر به عدم‌پذیرش تنش‌های احساسی مرتبط با عواقب رفتارهای غیرعادی یا خشونت‌بار شود. از این رو، این سربازان به طور مکرر ممکن است احساس شرم را تجربه کنند؛ زیرا درک عمیق از تبعات اجتماعی رفتارهای خود ندارند. این مسئله نشان می‌دهد که سایکوپاتی به الگوهای فکری منفی و خودمحور منجر می‌شود که می‌تواند احساس شرم را افزایش دهد. احساس شرم به عنوان یک واکنش اجتماعی ممکن است افرادی را که درک کمتری از تعاملات اجتماعی دارند، بیشتر تحت تأثیر قرار دهد و سازوکارهای اجتماعی و هنجارهای فرهنگی را پیچیده‌تر کند. علاوه بر این، نتایج نشان داد، مسیر مستقیم صفت سایکوپاتی بر احساس گناه در سربازان نیروی دریایی ارتش مثبت و معنی‌دار است. نتایج به‌دست‌آمده با نتایج مطالعات پیشین از جمله گلنکین (۲۰۱۵)، ناهمسو است. نتایج مطالعه گلنکین (۲۰۱۵) نشان داد سایکوپاتی (به‌عنوان یکی از ابعاد تاریک شخصیت) با احساس گناه ارتباط منفی دارد. این یافته‌ها به این معناست که افرادی

1. Nyström & Mikkelsen

که ویژگی‌های سایکوپاتی قوی‌تری دارند، کمتر به احساس گناه دچار می‌شوند. این در حالی است که در مطالعه حاضر اثر مشاهده شده بین صفت سایکوپاتی بر احساس گناه مثبت بود. در تبیین نتایج این بخش می‌توان گفت، صفت سایکوپاتی به‌عنوان یک ویژگی شخصیتی با افزایش ظرفیت‌ها برای مدیریت فشار و تنش تعریف می‌شود (جونز و پالوس، ۲۰۱۷). بنابراین، در برخی از جوامع به‌خصوص جوامع تحت شرایط استرس‌زا همچون محیط‌های نظامی، ویژگی‌های سایکوپاتی ممکن است به‌عنوان مکانیسم‌های دفاعی در برابر احساس گناه عمل کنند. سربازان با صفت سایکوپاتیک ممکن است در تعاملات اجتماعی و تصمیم‌گیری‌های خود، تمایل بیشتری به استفاده از مکانیسم‌های روانی خود برای کتمان احساسات منفی خود داشته باشند. این مکانیسم‌ها می‌توانند شامل نادیده گرفتن یا توجیه احساسات منفی مرتبط با رفتارهای خود باشند. به عبارتی، این افراد ممکن است احساس گناه را به‌عنوان یک مانع برای انجام وظایف خود تلقی کرده و از آن اجتناب کنند که در نتیجه، منجر به افزایش احساس گناه در پاسخ به تنش‌های فرمان‌پذیری در وظایف نظامی می‌شود. علاوه بر این، در شرایط قرارگیری در چالش‌های نظامی، احساس گناه به‌عنوان عامل محرک برای تقویت هنجارهای اجتماعی و اخلاقی در نظر گرفته می‌شود؛ بنابراین سربازانی که شخصیت سایکوپاتیک دارند، ممکن است به دلیل فشارهای اجتماعی و نیاز به پذیرش و تطابق با گروه، احساس گناه بیشتری را تجربه کنند.

همچنین نتایج نشان داد، صفت خودشیفتگی بر احساس شرم در سربازان نیروی دریایی ارتش غیرمعنی‌دار است. نتایج به‌دست‌آمده با نتایج مطالعات پیشین از جمله گلتکین (۲۰۱۵)، ناهمسو و با نتایج مطالعات کیلی و همکاران (۲۰۱۷) همسو است. گلتکین (۲۰۱۵) نشان داد این خودشیفتگی با احساس شرم ارتباط منفی دارد. کیلی و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند که خودشیفتگی می‌تواند به‌گونه‌ای در شکل‌گیری احساسات منفی از جمله شرم نقش داشته باشد.

در تبیین نتایج به‌دست‌آمده می‌توان گفت خودشیفتگی به‌عنوان شخصیتی که شامل احساسات مثبت و بالا درباره خود و نیاز به تأیید مثبت دیگران است، جایگاه ویژه‌ای در بررسی‌های روان‌شناختی دارد (محمدزاده و عاشوری، ۲۰۱۸). خودشیفتگی می‌تواند به ادراک غیرواقعی از خود و دیگران منجر شود و افراد خودشیفته به دلیل تأکید بر خودپنداره مثبت، قادر به پردازش یا مواجهه با احساسات منفی و عواقب اجتماعی آن نیستند. این عدم توانایی برای پذیرفتن نقص‌های

خود می‌تواند به نتیجه‌ای معکوس، یعنی کاهش احساس شرم و فرار از مسئولیت‌ها و پیامدهای اجتماعی منجر شود. در واقع، این گونه افراد ممکن است به دلایل دفاعی و برای حفظ تصویر خود، خود را از احساس شرم دور کنند. علاوه بر این، نتایج این بخش می‌تواند نشان‌دهنده تأثیرات محیطی و فرهنگی بر احساس شرم در سربازان باشد؛ به‌ویژه در ارتش که انعطاف‌پذیری کمتری برای همه افراد حاکم است و این مسئله ممکن است احساس شرم را مهار کند. تناقض بین یافته‌های این مطالعه و مطالعات پیشین می‌تواند به چند دلیل باشد: نخست، خودشیفتگی ممکن است در محیط‌های خاص نظیر محیط‌های نظامی به گونه‌ای متفاوت ادراک شود که تأثیرات منفی یا مثبت آن بر احساس شرم تأثیر بگذارد. به علاوه، متغیرهای محیطی و اجتماعی می‌تواند بر رابطه این دو صفت تأثیرگذار باشند، ممکن است وجود شبکه‌های پشتیبانی قوی یا فرهنگ سازمانی، کمکی به کاهش احساس شرم نماید.

علاوه بر این، نتایج نشان داد، نقش میانجی احساس گناه از مسیر صفت ماکیاولگرایی به رفتارهای خود آسیب‌رسان معنی‌دار است؛ اما، در مدل مسیر مستقیمی از صفت ماکیاولگرایی به رفتارهای خود آسیب‌رسان مشاهده نشد. پژوهشی مبتنی بر نتایج این بخش در دسترس قرار نگرفت. در تبیین این نتایج می‌توان گفت افراد با صفت ماکیاولگرایی به دلیل ویژگی‌های شخصیتی خاص به طور بالقوه بیشتر در معرض احساس گناه قرار دارند. این افراد معمولاً در روابط اجتماعی به طور منفی رفتار می‌کنند که می‌تواند منجر به تقابل با هنجارهای اجتماعی و اخلاقی شود (جونز و پاولوس، ۲۰۱۷)؛ بنابراین، احساس گناه در سربازان می‌تواند به عنوان یک احساس ناپسند و ثانویه در این افراد عمل کند که بر کیفیت زندگی و رفاه آنها تأثیر بگذارد. از سوی دیگر، احساس گناه می‌تواند به عنوان یک سیستم تنظیمی عمل کند که فرد را از پیگیری رفتارهای غیرمسئولانه باز می‌دارد؛ در حالتی که فرد ماکیاولگر، با اقدامات خود به دیگران آسیب می‌زند، احساس گناه ناشی از نقض اخلاق و ارزش‌های اجتماعی می‌تواند در وی ایجاد شود. این احساس ممکن است به عنوان یک مکانیزم دفاعی برای درک اضطراب و احساس ناپسند ناشی از احساس گناه به افزایش رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر شود. براین اساس، احساس گناه می‌تواند به عنوان یک عامل میانجی در رابطه ماکیاولگرایی و رفتارهای خود آسیب‌رسان عمل کند.

همچنین، نتایج نشان می‌دهد، احساس گناه به‌ویژه زمانی در راستای رفتارهای خود آسیب‌رسان عمل می‌کند که فرد با چالش‌های اخلاقی و اجتماعی مواجه است و افراد ماکیاوِلگر با داشتن رویکردی خودمحور ممکن است در شروع رفتارهای ناپسند برانگیخته شوند؛ اما پس از آن، احساس گناه ناشی از این اقدامات می‌تواند به احساس خودتنبیهی و رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر شود. این فرایند ممکن است به‌عنوان واکنشی به احساس گناه ناشی از تخریب خود و دیگران در نظر گرفته شود.

علاوه بر این، نتایج نشان داد، نقش میانجی احساس گناه از مسیر صفت سایکوپاتی به رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان نیروی دریایی ارتش معنی‌دار و مثبت است. این در حالی است اثر مستقیم صفت سایکوپاتی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان در مدل مشاهده نشد. پژوهشی مبتنی بر نتایج این بخش در دسترس قرار نگرفت. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که احساس گناه به‌عنوان یک حالت روانی کنترل نشده مرتبط با یک کار یا رفتار خاص که معمولاً شامل احساس پشیمانی است، مفهوم‌سازی می‌شود (پاتر - افرون و کاروت، ۲۰۱۴)؛ بنابراین، چنانچه فرد نتواند این احساس را به شکلی صحیح اِزار کند، ممکن است احساس گناه پیامدهای رفتاری آسیب‌زایی را به دنبال داشته باشد. از آنجاکه افراد با ویژگی‌های سایکوپاتی ممکن است در اِراز و پردازش عواطف خود، به‌ویژه احساس گناه، دچار مشکل باشند؛ بنابراین، این ناتوانی در تنظیم عواطف می‌تواند احساس گناه را به یک واکنش دوقطبی تبدیل کند که به رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر شود. به عبارت دیگر، وقتی فردی با احساس گناه مواجه می‌شود؛ اما توانایی لازم برای اِراز و مدیریت آن را ندارد، این احساس می‌تواند به یک محرک برای رفتارهای خود آسیب‌رسان تبدیل شود. در سربازان نیروی دریایی ارتش، فشارهای روانی و استرس‌های خاص نظامی می‌توانند بر درک و تجربه احساس گناه تأثیر بگذارند. این فشارها ممکن است منجر به افزایش احساس گناه شوند؛ به‌طوری که ناتوانی در مدیریت این احساسات، فرد را به سمت رفتارهای خود آسیب‌رسان سوق دهد. درعین حال، تأثیر مستقیم صفت سایکوپاتی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان وجود ندارد؛ زیرا همان‌گونه که قبلاً مطرح شد، کاهش همدلی و حساسیت نسبت به عواقب رفتارهای مخرب از ویژگی بارز صفت سایکوپاتی شناخته می‌شود. به همین دلیل، صفت سایکوپاتی ممکن است به‌تنهایی باعث رفتارهای خود آسیب‌رسان نشود و در صورتی

این رفتارها را به دنبال داشته باشد که با احساس گناه همراه باشد. در واقع، احساس گناه به عنوان یک تسهیل کننده عمل کرده و ارتباط بین این دو متغیر را واسطه‌گری می‌کند. نتایج همچنین نشان داد، نقش میانجی احساس شرم از مسیر صفت سایکوپاتی به گرایش به خودکشی در سربازان نیروی دریایی ارتش مثبت و معنی‌دار است؛ اما مسیر مستقیمی از صفت سایکوپاتی به گرایش به خودکشی مشاهده نشد. پژوهشی مبتنی بر نتایج این بخش در دسترس قرار نگرفت.

در تبیین نتایج این بخش می‌توان گفت می‌توان بیان کرد که تمایل به خودکشی یا خودکشی منفعل، به معنی رغبت به انجام چنین اقدامی است که عمدتاً از طریق افکار خودکشی بروز می‌کند. این افکار، از فرایندهای شناختی منفی ناشی می‌شوند و شامل نگرش‌های زودگذر نسبت به بی‌ارزشی زندگی، احساس ناامیدی و تنهایی عمیق تا مراحل شدیدتر و هذیانی از خودتخریبی توسعه می‌یابند (داگلاس^۱، ۲۰۱۵). از سوی دیگر، احساس شرم معمولاً به عنوان یک پاسخ عاطفی منفی به انتقادهای اجتماعی یا نقص‌های شخصی تعریف می‌شود که می‌تواند احساس انزوا، ناکامی و ناامیدی را به دنبال داشته باشد. بنابراین، احساس شرم می‌تواند گرایش به خودکشی را تسهیل کند. هم‌چنین، صفت سایکوپاتی یک نوع اختلال شخصیت است که با ویژگی‌هایی چون بی‌تفاوتی نسبت به احساسات دیگران، عدم همدلی و رفتارهای ضد اجتماعی مشخص می‌شود. افراد مبتلا به این اختلال اغلب در تعاملات اجتماعی به طرزی غیرعادی رفتار می‌کنند و ممکن است در کنترل رفتارهای خود دچار مشکل باشند (جونز و پالهاوس، ۲۰۱۷). بنابراین، این ویژگی ممکن است به خودی خود به گرایش به خودکشی منجر نشود. در واقع، عاملی که می‌تواند افراد دارای صفت سایکوپاتی را به خودکشی سوق دهد، احساس شرمی است که ممکن است در این افراد به وجود آید. در واقع، ممکن است اثرات منفی سایکوپاتی به طور غیرمستقیم با واسطه‌گری احساسات منفی و برنامه‌ریزی شناختی مانند شرم و افسردگی بروز کنند. به عبارتی، سایکوپاتی به طور مستقیم به رفتارهای خودکشی منجر نمی‌شود؛ بلکه از طریق افزایش احساس شرم که منجر به فرایندهای افسردگی و ناامیدی می‌گردد، این مسیر را شکل می‌دهد. بنابراین، نقش میانجی احساس شرم، عامل مهم‌تری در این ارتباط است. صفت سایکوپاتی ممکن است منجر به تغییر در

1. Douglas

فرآیندهای شناختی سربازان شود. این افراد ممکن است ناتوانی در درک احساسات دیگران را تجربه کنند و همین موضوع به انتقادات و قضاوت‌های اجتماعی منجر می‌شود که احساس شرم در آنها را تشدید می‌کند. از سوی دیگر، سربازان ممکن است به دلیل محیط نظامی و انتظارات خانوادگی یا اجتماعی، فشار بیشتری را احساس کرده و به جای بار این احساسات منفی به سمت احساس شرمی عمیق‌تر گرایش پیدا کنند. در این حالت، سایکوپاتی می‌تواند توجه بیشتری را در محیط‌های نظامی به خود جلب نموده و موجبات تنبیه و تحقیر را برای سربازانی که این ویژگی را دارند، فراهم نماید و می‌تواند احساس شرم را تشدید و گرایش به خودکشی را افزایش دهد.

علاوه بر این، نتایج نشان داد، نقش میانجی احساس شرم از مسیر صفت خودشیفتگی به گرایش به خودکشی در سربازان نیروی دریایی ارتش نیز مثبت و معنی‌دار است؛ اما مسیر مستقیمی از صفت خودشیفتگی به گرایش به خودکشی مشاهده نشد. پژوهشی مبتنی بر نتایج این بخش در دسترس قرار نگرفت.

در تبیین نتایج این بخش می‌توان گفت که بر اساس نظریه شناختی بک، الگوهای شناختی ناسازگار بر پاسخ‌های احساسی و رفتارهای بعدی تأثیر می‌گذارند. از آنجا که خودشیفتگی با تصویر بزرگ و نیاز شدید به تحسین مشخص می‌شود، بنابراین می‌تواند افراد را به ایجاد طرح‌واره‌های شناختی ناسازگار، به‌ویژه مرتبط با ارزش خود و اعتبار خارجی، سوق دهد. افرادی که سطوح بالایی از خودشیفتگی دارند، ممکن است زمانی که خودپنداره‌شان در معرض تهدید قرار می‌گیرد، دچار شرم شوند. شرمی که چه در اثر انتقاد، شکست یا ناکامی‌های ادراک شده، به وجود آید. بر اساس نظریه بک، چنین تحریف‌های شناختی می‌توانند منجر به حالات هیجانی منفی از جمله شرم شوند؛ احساسی دردناک که ناشی از تصورات ناکامی در برآورده کردن استانداردهای شخصی یا خارجی است (چالکر و همکاران، ۲۰۲۲).

در خصوص سربازان نیروی دریایی ارتش که معمولاً در معرض ارزیابی‌های دقیق عملکرد و موقعیت‌های پُراسترس قرار می‌گیرند، تهدید شرم می‌تواند محتمل‌تر از جوامع غیرنظامی باشد. ماهیت رقابتی، تأکید بر انضباط دقیق و سلسله‌مراتبی محیط‌های نظامی ممکن است احساس بی‌کفایتی را در میان افراد خودشیفته (به‌ویژه زمانی که استانداردهای بالایی که خود فرد یا فرماندهان نظامی تعیین کرده‌اند، برآورده نمی‌شوند)، تشدید کند. این احساس شرم می‌تواند منجر

به بروز احساسات منفی شدید شود و اگر فرد با تضاد درونی بین ادراک خود و واقعیت‌های موجود مواجه باشد، می‌تواند افزایش افکار خودکشی را به دنبال داشته باشد؛ بنابراین، خودشیفتگی با تشدید احتمال بروز شرم می‌تواند گرایش به خودکشی را تسهیل نماید. عدم وجود تأثیر مستقیم خودشیفتگی بر تمایلات خودکشی را می‌تواند این‌گونه توضیح داد که افراد خودشیفته ممکن است مکانیزم‌هایی برای انحراف کاستی‌های شخصی داشته باشند و اغلب سرزنش را به عوامل خارجی منتقل کرده یا رفتار خود را توجیه کنند تا خودپنداره‌شان را حفظ کنند. این وضعیت تدافعی می‌تواند از پیامدهای عاطفی منفی مستقیم نظیر افکار خودکشی جلوگیری کند؛ بنابراین، درحالی‌که خودشیفتگی ممکن است به طور مستقیم با تمایلات خودکشی ارتباط نداشته باشد؛ اما فضایی را ایجاد می‌کند که در آن، شرم به عنوان یک عامل واسطه‌ای، عمل می‌کند. در این زمینه، شرم به عنوان یک واکنش هیجانی بحرانی تر ظهور می‌یابد و آشفتگی درونی ناشی از آسیب‌پذیری‌های خودشیفته را منعکس می‌کند.

به طور کلی، می‌توان نتیجه گرفت که از میان صفات تاریک شخصیت، تنها خودشیفتگی تأثیر مستقیم و معناداری بر رفتارهای خود آسیب‌رسان دارد که نیاز به بررسی‌های بیشتر در جمعیت‌های خاص مانند سربازان را مشخص می‌کند. همچنین، تأثیر ماکیاوولگرایی بر گرایش به خودکشی نشان می‌دهد که صفات تاریک می‌توانند به طور غیرمستقیم و از طریق عواطفی چون احساس گناه و شرم، بر رفتارهای پُرخطر تأثیر بگذارند. احساس گناه به عنوان میانجی در رابطه بین ماکیاوولگرایی و رفتارهای خود آسیب‌زننده و احساس شرم در تأثیرگذاری سایکوپاتی بر گرایش به خودکشی نقش دارد. این یافته‌ها بر اهمیت عواطف خود آگاه در روابط پیچیده میان صفات تاریک شخصیت و رفتارهای ناامیدکننده تأکید می‌کنند. به طور کلی، یافته‌های این پژوهش می‌تواند به غنای ادبیات پژوهشی در زمینه آسیب‌های روانی سربازان کمک کند و شناخت بهتری از نقش صفات تاریک شخصیت و عواطف خود آگاه در رفتارهای خود آسیب‌رسان و خودکشی در این جمعیت فراهم آورد.

نتایج این پژوهش، ابعاد جدیدی از روابط میان شخصیت و رفتار در جامعه پژوهشی سربازان نیروی دریایی ارتش را روشن می‌سازد و می‌تواند انگیزه‌ای برای تحقیقات آینده در این زمینه باشد. باتوجه به این که رفتارهای خود آسیب‌رسان و خودکشی از معضلات جدی در نیروهای

نظامی به شمار می‌روند، تعیین نقاط ضعف روانی و شخصیت سربازان می‌تواند منجر به توسعه برنامه‌های پیشگیری و مداخله مؤثرتر گردد. به علاوه، این پژوهش به بررسی بیشتر روابط پیچیده میان صفات تاریک شخصیت و عواطف خودآگاه در زمینه‌های دیگر روان‌شناسی و اجتماعی پیشنهاد می‌دهد. تحقیقات آینده می‌توانند به بررسی مکانیسم‌های روان‌شناختی مؤثر در این روابط بپردازند و همچنین تأثیر این صفات بر سایر ابعاد زندگی سربازان، نظیر کارایی شغلی، روابط بین فردی و سلامت روانی را مورد مطالعه قرار دهند.

پژوهش‌ها علی‌رغم انتخاب شیوه‌های مناسب، دقت در گزینش ابزار و روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها، همواره با محدودیت‌هایی مواجه هستند و پژوهش حاضر نیز از این قاعده مستثنی نبوده از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به خصوصیت نمونه‌گیری اشاره کرد، این پژوهش فقط بر روی یک گروه خاص از سربازان انجام شده و این موضوع ممکن است تعمیم‌یافته‌ها به جمعیت وسیع‌تری از سربازان را محدود کند و تفاوت‌های بالقوه موجود در گروه‌های سنی، جنسیتی یا محیط‌های آموزشی دیگر نادیده گرفته شود. علاوه بر این، تکیه بر داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه‌ها می‌تواند به سوگیری در پاسخ‌ها و خطای اندازه‌گیری منجر شود. شرکت‌کنندگان ممکن است قصد داشته باشند تصویری مثبت از خود ارائه دهند، لذا باید در تعمیم نتایج احتیاط لازم به عمل آید.

از این رو به لحاظ کاربردی پیشنهاد می‌شود، برنامه‌های ارزیابی روان‌شناختی منظم برای شناسایی صفات تاریک شخصیت در میان سربازان، طراحی و اجرا شود. این ارزیابی‌ها می‌توانند شامل اجرای پرسش‌نامه‌های معتبر و مصاحبه‌های بالینی باشند. با شناسایی زود هنگام این صفات، مشاوران می‌توانند برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی مؤثرتری را پیاده‌سازی کنند. برگزاری کارگاه‌هایی با محوریت مدیریت عواطف مانند احساس گناه و شرم به سربازان کمک می‌کند تا احساسات خود را بهتر بشناسند و مدیریت کنند. این کارگاه‌ها باید شامل تمریناتی برای افزایش آبراز هیجان، هوش هیجانی و مهارت‌های ارتباطی باشد تا سربازان بتوانند تجارب عاطفی خود را به شیوه‌ای سالم و مثبت بیان کنند و از عواطف خود به نفع بهبود سلامت روان استفاده کنند. برگزاری جلسات مشاوره گروهی با محوریت به‌اشتراک‌گذاری تجربیات و احساسات میان سربازان می‌تواند به کاهش احساس انزوا و تنهایی کمک کند. این جلسات باید به تقویت

ارتباطات اجتماعی و ایجاد حس همبستگی میان سربازان اختصاص یافته و به آنها اجازه دهد تا مسائل روانی خود را در محیطی امن بررسی کنند. آموزش فرماندهان در مورد صفات تاریک شخصیت و تأثیر آن‌ها بر رفتارهای سربازان می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا بهتر بتوانند تغییرات رفتاری را شناسایی و واکنش مناسب نشان دهند. پردازش‌های آموزشی شامل شناسایی علائم هشداردهنده، تکنیک‌های گفتاری برای پیشگیری از درگیری و روش‌های حمایت از سربازان در بحران‌های آن‌ها باشد. همچنین، عدم به کارگیری این افراد در پست‌های نظامی مسلحانه می‌تواند مهم باشد. توسعه برنامه‌های مداخله‌ای شخصی برای سربازانی که در ارزیابی‌های روانشناختی نشان‌دهنده صفات تاریک شخصیت هستند، اهمیت دارد. این برنامه‌ها می‌توانند شامل مشاوره فردی، سرگرمی‌های متناسب نظیر تمرینات ورزشی و فعالیت‌های تفریحی هدفمند باشند. هدف این مداخلات، کاهش احساس گناه و شرم و به دست آوردن ابزارهای لازم برای مقابله با رفتارهای خود آسیب‌زننده است.

از جمله پیشنهادها پژوهشی می‌توان اشاره نمود، مطالعه کیفی مبتنی بر عوامل مؤثر بر گرایش به رفتارهای خود آسیب‌رسان در سربازان دارای رفتارهای خود آسیب‌رسان، انجام شود. همچنین، یک مطالعه پدیدارشناسانه در خصوص بررسی عوامل مؤثر بر گرایش به خودکشی در سربازان انجام شود. پیشنهاد می‌شود الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت: نقش میانجی عواطف خود آگاه باتوجه به نقش تعدیلگر تحصیلات نیز بررسی شود. علاوه بر این، الگوی روابط ساختاری رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی بر اساس صفات تاریک شخصیت با نقش میانجی عواطف خود آگاه و باتوجه به نقش تعدیلگر محل خدمت سربازی و سازمان نظامی (ارتش، سپاه و نیروی انتظامی) بررسی شود. همچنین، پیشنهاد می‌شود اثربخش آموزش سواد عاطفی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان و گرایش به خودکشی در سربازان دارای صفات تاریک شخصیت، بررسی شود.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش تمام موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد.

تشکر و قدردانی

این مقاله، برگرفته از پروژه تحقیقاتی در مرکز مطالعات، تحقیقات نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران است. بدین وسیله، از تمام سربازان، فرماندهان و روان‌شناسان حاضر در پادگان‌های مذکور نیروی دریایی ارتش که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌شود.

فهرست منابع

- ابوسعیدی جیرفتی، سهیل؛ معروف صوفیان، امیر؛ نعمتی سوگلی تپه، فاطمه و هاشمی نصرت‌آباد، تورج. (۱۴۰۳). نقش میانجی تنظیم هیجان ناسازگار در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری. رویش روانشناسی، ۹۸ (۱۳)، ۵۷-۶۵.
- امیری، سهراب و بسامی، مسعود. (۱۴۰۱). بررسی نگرش پرسنل ارتش نسبت به علل خودکشی سربازان. مجله پزشکی قانونی ایران، ۲۸ (۱)، ۳۵-۴۲.
- آوخ کیسمی، فرهاد؛ مهدوی، علی و ابراهیمی، محمدرضا. (۱۳۹۲). تعیین رابطه خودزنی و اختلال شخصیت در سربازان. مجله ابن‌سینا، ۱۵ (۴)، ۲۴-۲۹.
- باختر، مرضیه و رضائیان، محسن. (۱۳۹۶). بررسی رفتار خودکشی در نیروهای نظامی ایرانی: یک مطالعه مروری منظم. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۶ (۱۱)، ۱۰۶۵-۱۰۸۰.
- بشرپور، سجاده؛ شفیعی، معصومه. (۱۳۹۴). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی فرم کوتاه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت در دانشجویان. فصلنامه پژوهش در سلامت روان‌شناختی، ۹ (۱)، ۱-۱۰.
- بشرپور، سجاده؛ عبادی، متینه و نریمانی، محمد. (۱۴۰۰). نقش میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و آشفته‌گی زناشویی. فصلنامه علمی پژوهشی مددکاری اجتماعی، ۱۰ (۲)، ۵-۱۵.
- بهرامی، میثم. (۱۴۰۰). شیوع، علل و فاکتورهای زمینه‌ساز مهم در راستای خودزنی سربازان نیروهای مسلح. تحقیقات حقوق قضایی، ۳ (۳)، ۴۶۹-۴۸۶.
- خدری، بهزاد؛ دباغی، پرویز. (۱۳۹۳). بررسی رابطه سبک‌های مقابله‌ای با سلامت روان سربازان. فصلنامه پرستار و پزشک در رزم، ۲ (۵)، ۱۹۵-۲۰۰.
- دماوندیان، ارمغان. (۱۳۹۲). تأثیر رفتار درمانی دیالکتیکی بر کاهش رفتارهای خودآزاری و افزایش سلامت روان نوجوانان بزهکار کانون اصلاح و تربیت تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه پیام‌نور تهران مرکزی.
- روشن چلسی، رسول، عطری‌فرد، مهدیه و نوری مقدم، ثنا. (۱۳۸۶). بررسی روایی و پایایی سومین نسخه تجدیدنظر شده مقیاس عاطفه خودآگاهی برای بزرگسالان. دانشور رفتار، ۱۴ (۲۵)، ۳۱-۴۶.
- سلطانی‌نژاد، عبدالله؛ فتحی آشتیانی، علی؛ احمدی، خدابخش؛ آزاد فلاح پرویز. (۱۳۹۱). رابطه جهت‌گیری مذهبی با سابقه اقدام به خودکشی در سربازان. نشریه علمی روان‌شناسی نظامی، ۳ (۱۰)، ۳۵-۴۳.
- عبادی، مریم و ماشینچی عباسی، نعیمه. (۱۴۰۰). نقش ابعاد چهارگانه تاریک شخصیت و هیجان‌خواهی در پیش‌بینی رفتارهای پرخطر جوانان شهر تبریز. فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی، ۱۶ (۶۳)، ۱-۱۰.
- قادری بگه جان، کاوه. (۱۴۰۰). تدوین مدل علی رفتارهای خود آسیب‌رسان، خودکشی و رفتارهای پرخطر در جوانان ۱۸-۴۰ ساله شهر تهران، بر اساس صفات تاریک و آسیب‌پذیر شخصیت و صفات شخصیتی مرضی

- پیشنهادی *DSM-5* با واسطه‌گری ظرفیت شرم و احساس گناه. رساله دکتری روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- کرمی، جهانگیر؛ حاتمیان، پیمان و مرادی، آسیه. (۱۴۰۱). رابطه ویژگی‌های شخصیتی نورو تیسم و سایکوتیک با گرایش به خودکشی سربازان در پادگان‌های نظامی. *طب نظامی*، ۱۹(۲)، ۱۵۷-۱۵۲.
- محمدی، احد؛ دباغی، پرویز؛ احمدی، طهور و سلطانی، محسن. (۱۳۹۸). اثربخشی رفتاردرمانی دیالکتیکی بر کاهش رفتارهای خودآسیب‌رسان سربازان دارای سابقه خودزنی. *مجله ابن سینا*، ۲۱(۴)، ۳۳-۲۵.
- محمودعلیلو، مجید؛ باقری، فاطمه و پاک، راضیه. (۱۳۹۸). رابطه مؤلفه‌های تاریک شخصیت با رفتارهای خود جرحی. *اولین کنگره دوسالانه تازه‌های روان‌شناسی و علوم رفتاری*، تبریز.
- نعمت شاهی، محمد؛ پارسایی‌مهر، زهرا؛ روشن‌زاده، مصطفی؛ جمالی نیک، مهدی؛ هاشمی نیک، مرتضی و تاج‌آبادی، علی. (۱۴۰۱). وضعیت سلامت روان و عوامل تأثیرگذار بر آن در سربازان ایرانی: مروری نظام‌مند. *طب نظامی*، ۲۲(۹)، ۸۸۵-۸۹۵.
- Abell, L., Brewer, G., Qualter, P., & Austin, E. (2016). Machiavellianism, emotional manipulation, and friendship functions in women's friendships. *Personality and Individual Differences*, 88, 108-113.
- Azimi, A. V., Ebadi, A., Ahmadi, F., & Saadat, S. (2015). Delirium in prolonged hospitalized patients in the intensive care unit. *Trauma Monthly*, 20(2), e17874.
- Berardelli, I., Sarubbi, S., Rogante, E., Hawkins, M., Cocco, G., Erbuto, D., ... & Pompili, M. (2019). The role of demoralization and hopelessness in suicide risk in schizophrenia: a review of the literature. *Medicina*, 55(5), 200.
- Bitarafan, M., Nejadfard, G. M., Farahani, N. S., & Aslzaker, M. (2020). The mediating role of self-conscious emotions, disconnection and rejection schema in the relationship between maternal separation and suicidal tendencies in children. *Journal of Applied Behavioral Sciences*, 7(2), 30-45.
- Chalker, S. A., Parrish, E. M., Cano, M., Kelsven, S., Moore, R. C., Granholm, E., ... & Depp, C. A. (2022). Childhood trauma associations with the interpersonal psychological theory of suicide and social cognitive biases in psychotic disorders. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 210(6), 432-438.
- Curtis, G. J., Clare, J., Vieira, E., Selby, E., & Jonason, P. K. (2022). Predicting contract cheating intentions: Dark personality traits, attitudes, norms, and anticipated guilt and shame. *Personality and Individual Differences*, 185, 111277.
- Douglas, J. D. (2015). *Social meanings of suicide* (Vol. 1242). Princeton University Press.
- Favril, L., Yu, R., Hawton, K., & Fazel, S. (2020). Risk factors for self-harm in prison: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet Psychiatry*, 7(8), 682-691.
- Flood, A., & Keegan, R. J. (2022). Cognitive resilience to psychological stress in military personnel. *Frontiers in Psychology*, 13, e809003.
- Greitemeyer, T., & Sagioglou, C. (2021). Predictors of self-injury behaviors: the independent contribution of benign masochism and antisocial personality. *Personality and Individual Differences*, 168, e110380.
- Gültekin, G. (2015). *Examining dark triad in interpersonal context: their relationship with risk-taking, self-presentation and self-conscious emotions* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

- Harrop, T. M., Preston, O. C., Khazem, L. R., Anestis, M. D., Juneaerick, R., Green, B. A., & Anestis, J. (2017). Dark traits and suicide: Associations between psychopathy, narcissism, and components of the interpersonal-psychological theory of suicide. *Journal of Abnormal Psychology, 126*(7), 928-938.
- Hayes, J. A., Petrovich, J., Janis, R. A., Yang, Y., Castonguay, L. G., & Locke, B. D. (2020). Suicide among college students in psychotherapy: Individual predictors and latent classes. *Journal of Counseling Psychology, 67*(1), 104-114.
- Hoffmann, J., Hall, M., Lorenz, D., & Berry, J. (2021). Emergency department visits for suicidal ideation and self-harm in rural and urban youths. *The Journal of pediatrics, 238*, 282-289.
- Hyman, J., Ireland, R., Frost, L., & Cottrell, L. (2021). Suicide incidence and risk factors in an active duty US military population. *American Journal of Public Health. 102*(1), 138-46.
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment, 22*(2), 420.
- Jonason, P. K., Duineveld, J. J., & Middleton, J. P. (2015). Pathology, pseudo pathology, and the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences, 78*, 43-47.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2017). Duplicity among the dark triad: three faces of deceit. *Journal of Personality and Social Psychology, 113*(2), 329-342.
- Kealy, D., Spidel, A., & Ogrodniczuk, J. S. (2017). Self-conscious emotions and suicidal tendencies among women with and without history of childhood sexual abuse. *Counselling and Psychotherapy Research, 17*(4), 269-275.
- Klonsky, E. D., & Glenn, C. R. (2009). Assessing the functions of non-suicidal self-injury: Psychometric properties of the Inventory of Statements About Self-injury (ISAS). *Journal of psychopathology and behavioral assessment, 31*, 215-219.
- Kpeno, A., Sahoo, S., Sahu, A. K., & Kumar, P. (2024). Cognitive constructs and personality profiles in youth with deliberate self-harm behaviours: a scoping review. *Journal of Multidiscip Scope, 5*, 232-245.
- Lämmä, L., eed, , & iieg, . . 2014. oonntt hleannme and my dakkkdd or even seffhammwontt ooø me foøn huiiing you. *Personality and Individual Differences, 67*, 87-91.
- Limone, P., Sinatra, M., & Monacis, L. (2020). Orientations to happiness between the Dark Triad traits and subjective well-being. *Behavioral Sciences, 10*(5), 90-100.
- Melamita, A., & Syukur, Y. (2022). Efektifitas pendekatan rational emotive behavior therapy untuk mengatasi tendensi perilaku self injury siswa. *Journal of Penelitian Guru Indonesia, 7*(1), 162-168.
- Mohammadzadeh, A & Ashouri, A. H. M. A. D. (2018). Comparison of personality correlates of machiavellianism, narcissism and psychopathy (dark triad of personality) in three factor personality model. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology, 24*(1), 44-55.
- Mortier, P., Auerbach, R., Alonso, J., Axinn, W., Cuijpers, P., Ebert, D., ... & Bruffaerts, R. (2018). Suicidal thoughts and behaviors among college students and same-aged peers: results from the World Health Organization. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 53*, 279-288.
- Moryosef, S. L., & Ben-Ari, O. T. (2024). Posttraumatic growth among mental health officers who treat soldiers with non-suicidal self-harm/suicidal behavior: The role of cognitive and personality characteristics. *Military psychology, 1-12*.
- Nyström, M. B. T., & Mikkelsen, F. (2013). Psychopathy-related personality traits and shame management strategies in adolescents. *Journal of Interpersonal Violence, 28*(3), 519-537.

- Orbach, I., Milstein, I., Har-Even, D., Apter, A., Tiano, S., Elizur, A. (1981). A multi-attitude suicide tendency scale. *Psychological Assessment*, 3(3), 398-404.
- Panagiotopoulou, E., Peiris, C., & Hayes, D. (2021). Behavior change techniques in mobile apps targeting self-harm in young people: a systematic review. *Translational Behavioral Medicine*, 11(3), 832-841.
- Paulhus, D., & Williams, K. (2002). The dark triad of personality: narcissism, machiavellianism and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556-563.
- Potter-Efron, R., & Carruth, B. (2014). *Shame, guilt, and alcoholism: treatment issues in clinical practice* (Vol. 2). Routledge.
- Schimmenti, A., Jonason, P. K., Passanisi, A., LaMarca, L., DiDio, N., & Gervasi, A. M. (2017). Exploring the dark side of personality: emotional awareness, empathy, and the dark triad traits in an Italian sample. *Current Psychology*, 38(1), 100-109.
- Sznycer, D. (2019). Forms and functions of the self-conscious emotions. *Trends in Cognitive Sciences*, 23(2), 143-157.
- Tangney, J. P. & Dearing, R. L. (2002) *Shame and guilt*. New York & London: The Guilford Press.
- Tangney, J. P., Dearing, R. L., Wagner, P. E., & Gramzow, R. (2000). *The test of self-conscious affect-3 (TOSCA-3)*. George Mason University, Fairfax, VA.
- Tracy, J. L., Robins, R. W., & Tangney, J. P. (Eds.). (2017). *The self-conscious emotions: theory and research*. Guilford Press.
- Turecki, G., & Brent, D. (2016). Suicide and suicidal behaviour. *Lancet*, 387(10024), 1227-1239.
- Wang, C., Guo, J., Zhou, X., Shen, Y., & You, J. (2023). The dark triad traits and suicidal ideation in Chinese adolescents: mediation by social alienation. *Journal of Research in Personality*, 102, e104332.
- Wilson, K., Van-Doom, G., & Dye, J. (2023). Vulnerable dark traits mediate the association between childhood adversity and suicidal ideation. *Personality and Individual Differences*, 202, e111959.
- Zhao, J., Chi, Y., Ju, Y., Liu, X., Wang, J., Liu, X., ... & Jia, C. (2020). Shame and suicidal ideation among undergraduates in China: the mediating effect of thwarted belongingness and perceived burdensomeness. *Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(7), e122360.

پژوهشگاه علوم و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی